

OKUL ÖNCESİ EĞİTİMİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ YARATICI DRAMA YÖNTEMİNİ KULLANMAYA YÖNELİK ÖZYETERLİKLERİ

PRE-SCHOOL PROSPECTIVE TEACHERS' SELF EFFICACY LEVELS ON USING THE CREATIVE DRAMA METHOD

Duygu ÇETİNGÖZ*

ÖZET: Bu araştırmanın amacı, okulöncesi eğitimi öğretmen adaylarının yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik özyeterlik düzeyleri ve bu düzeylerle çeşitli değişkenler arasındaki ilişkileri incelemektir. Araştırmanın örneklemini oluşturan 2008-2009 öğretim yılında okul öncesi eğitimi öğretmenliği lisans programına devam eden drama dersi almış 2., 3., 4. sınıftan 190 öğrenciye Yaratıcı Drama Yöntemini Kullanmaya Yönelik Özyeterlik Ölçeği uygulanmıştır. Ölçek uygulanan öğretmen adayları içinden aşırı ve aykırı durum örnekleme ile belirlenen toplam dört öğretmen adayı ile görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Analizler sonucunda okulöncesi eğitimi öğretmen adaylarının yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik özyeterlik düzeylerinin iyi olduğu ve sınıf düzeyine, cinsiyete, ek atölye çalışmaları alıp-almama durumuna göre yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik özyeterlik düzeylerinin anlamlı farklılıklar gösterdiği belirlenmiştir. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının ifade ettikleri görüşlere dayalı olarak yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik özyeterlik düzeyleri düşük ve yüksek öğretmen adaylarının arasında drama etkinliğini planlama ve uygulama kaynaklı bilgi ve beceri yargılarında farklılıklar olduğu saptanmıştır.

Anahtar sözcükler: yaratıcı drama yöntemi, özyeterlik, okul öncesi eğitimi öğretmen adayları

ABSTRACT: The objective of the present study is to investigate the pre-school prospective teachers' level of self efficacy on using the creative drama method and the relationship between several variables and their self efficacy levels. The participants were 190 second, third and fourth year students who attended Department of Pre-School Education during 2008-2009 and who took the Creative Drama Lesson. The students were given the Self Efficacy Scale Regarding The Use of Creative Drama. Among these students, four students who were chosen by extreme or deviant case sampling were interviewed. The analysis revealed that pre-school prospective teachers' self efficacy on using the creative drama method is in good level and their self-efficacy levels on using the creative drama method differ meaningfully depending on their class, gender and whether they received additional work-shop instruction on the method. The results also revealed differences between the pre-school prospective teachers with high and low self efficacy levels on using the creative drama method.

Keywords: creative drama method, self-efficacy, pre-school prospective teachers

1. GİRİŞ

Oyun, dramayla ilgili tanımlamalar yapılırken kullanılan temel kavramlardan biridir. San (2002) eğitimde yaratıcı dramayı açıklarken oyun kavramına da değinmektedir. “Çocuğun yaşamla kurduğu ilişkiler yumağının büyük bir bölümü “oyun” ve “imgeleme” içinde geçmektedir. Büyüme süreci içindeki çocuk çeşitli oyunlar oynar ve birçok oyunu da “icat” eder” (s.46). Yaratıcı drama da birçok oyun ve oyun türünün hareket etkinliklerini içeren yaratıcı oyunların bir şekli, insan için gerekli tümel bir sanat ve doğaçlamadır (Cottrell, 1987; McCaslin, 1990).

Sosyal yapılandırmacılığın temellerini oluşturan Vygotsky'nin yakınsal gelişim alanına göre, öğrenenlerin kendi başlarına çözebilecekleri problemlerin yanı sıra başkalarının yardımı ile çözebilecekleri problemler de vardır. Drama etkinlikleri sosyal yapılandırmacı yaklaşımın eğitime bakış açısından beslenmektedir. Görüngüsel olarak bakıldığında drama etkinliklerinde yalnız taklit yoktur. Çünkü bütün taklitler dünyanın öznel bir biçimde yeniden sunumu ya da dönüştürülmesidir. Dramada öğrenciler anlayışlarını algıladıkları deneyimlerinin kişisel olarak yapılandırılmış ifadeleri yoluyla oluştururlar (Sæbø, 2009). Grup üyelerinin birlikte gerçekleştirecekleri etkinlikler, aralarında geçen diyaloglar ortak bir anlayış oluşmasına yardımcı olur. Bu süreç, bireyin kendi keşiflerinden daha fazlasını kapsar (Açıkgöz Ün, 2002).

San (2002), dramanın eğitimde kullanılmasıyla öğrenme sürecinde var olan bilgilerin gözden geçirildiğine, irdelendiğine, farklı perspektiflerden tekrar ele alındığına ve yeniden yapılanmaya zemin hazırlandığına değinmektedir. Bu nedenlerden ötürü yaratıcı dramanın eğitimde mutlaka

* Yrd.Doç. Dr, Dokuz Eylül Üniversitesi, Buca Eğitim Fakültesi, e-posta:duygucetingoz@gmail.com

kullanılmasının gerektiğini ifade etmektedir. Çünkü tüm eğitim kademelerinde yaratıcı drama çalışmalarının çağdaş eğitim sistemiyle bütünleştirilmesi ile kendini geliştirme gereksinimi duyan öğretmen ve öğrenciler yetiştirilebilir (Okvuran, 1994). Önder (2003) ise dramanın; çocukta yaratıcılığı ve hayal gücünü geliştirdiğini, zihinsel kapasiteyi geliştirdiğini, benlik kavramının gelişmesine katkı sağladığını, bağımsız düşünme ve karar vermeyi sağladığını, duyguların farkına varılması ve ifade edilmesi ve iletişim becerilerine olumlu katkı getirdiğini, sosyal farkındalığın artması ve problem çözme yeteneklerinin gelişmesine olanaklar verdiğini, demokrasi eğitimine destek sağladığını, grup içi süreçlere yani arkadaşlık ilişkilerine, öğretmen ve çocuklar arasındaki olumlu ilişkilere katkı getirdiğini ve genel öğrenci performansına olumlu etki yaptığını ifade etmektedir.

Alanyazın incelendiğinde de yaratıcı dramanın ülkemizde ve yurtdışında pek çok alanda ve farklı özellikler üzerinde (Brown, 1990; Duatepe ve Ubuz, 2004; Freeman, Sullivan, Fulton, 2003; Kaf, 1999; Kara ve Çam, 2007; Okvuran, 1993; Ömeroğlu, 1992; Önder ve Kamaraj, 1998; Türker, 2008; Üstündağ, 1997; Yılmaz, 2000) etkili olduğunu kanıtlayan araştırmalar vardır. Okul öncesi dönemde birçok konunun öğretiminde yaratıcı drama yöntemi etkili bir eğitim aracıdır (Chen, 1997). Okul öncesi dönemde drama yöntemi ile öğrenmenin öğrencinin duygularını, duyularını, hayal gücünü, sesini, bedenini, sosyal becerilerini keşfettiğini ve kullandığını belirtmektedir (Saldana, 1985: akt., Chen, 1997). Özellikle okul öncesi dönemde öğrenciler dramatik oyunlar sayesinde dünyayı tanımaya başlarlar ve yaşama yönelik bilişsel, duyuşsal yapılarını oluştururlar. Bu dönemde dramatik etkinlikler öğretmenlere öğrencilerinin ilgileri, korkuları ve düşünceleri hakkında bilgi verir (Cerniglia, 2006).

Yaratıcı drama bir eğitim yöntemi olarak da tanımlanmaktadır. Bu açıdan bakıldığında Güneysu (2002) tanımında eğitimde yaratıcı drama yönteminin kullanılmasının öğrenci üzerindeki olumlu etkilerine değinmektedir. “Yaratıcı dramayı insanın kendisini başkalarının yerine koyarak çok yönlü geliştiren, yaratıcı bir şekilde kendini ifade edebildiği, araştırma istek ve duygusunun geliştiren, bireyin eğitim ve öğretim isteğini arttırıcı bir eğitim yöntemi olarak tanımlanmaktadır”(s.128). Eğitimde dramanın bir yöntem olarak kullanılması bireyin sosyal ilişkilerini düzenlemesine, kendisini tanımasına, üretmesine ve varlığını ortaya koymasına olanak sağlamaktadır. Eğitim ve öğretimde dramanın işlevi oldukça önemlidir ve dramanın eğitimde bir öğretim yöntemi olarak uygulanmasının amacı duyuşsal, bilişsel ve davranışsal özellikleri geliştirmektir (Genç, 2003). Yaratıcı drama bütün bu nitelikleri nedeniyle ana sınıflarından yüksek öğretim programlarına kadar önemli ve vazgeçilmez bir etkinlik olarak yer almaktadır (Tekerek, 2007). Yaratıcı drama yönteminin etkili bir şekilde derslerde kullanılabilmesi için öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının yöntem hakkında yeterli bilgi sahibi olmalarının yanında uygulayabileceklerine dair özyeterliliklerinin de yüksek olması önemlidir. Çünkü öğretmen davranışları öğrencilerin öğrenmelerini ve başarılarını etkilemektedir (Açıkgöz Ün, 2003; Moran ve Hoy, 2001). Bandura (1977), öğretmen öz-yeterlilik algısını bir öğretmenin, yeterince güdülenmemiş öğrencilerin olduğu durumlarda bile öğrencilerin öğrenmelerinde istenen sonuçlar elde edebileceğine yönelik yargısı olarak tanımlamıştır. Ayrıca öğretmenlerin kendilerine olan inançları, sınıftaki uygulamalarını, öğretme sürecine ilişkin algılarını ve kişisel tecrübelerinden faydalanma yollarını etkileyen önemli etmenlerdendir (Brody ve Davidson, 1998).

Etkili bir yaratıcı drama süreci oluşturulması için bir öğretmen yani sınıfın drama lideri bazı özelliklere sahip olmalıdır. Eğitimde; katılımcıların güvenini kazanmış, insana saygı duyan, değer veren, gözlem gücü ve sezgileri gelişmiş, pratik zekasını kullanabilen, yüksek enerjiye sahip, araştırmaya inanan, sabırlı ve sorumluluk duygusuna sahip, adil, duyarlı, sosyal-kültürel-sanatsal yaşamın içinde, deneyim ve birikim sahibi bir lider olarak, psikolojik ve fiziksel yapı açısından dramaya uygun bir ortam oluşturulması gerekmektedir. Eleştiri ve öz eleştirinin yapılıken empati duygusunun da yer aldığı bir eğitim düzeni yaratılmalıdır. Araştırarak, eleştirerek ve özgürce deneyimini, birikimini, duyumsadıklarını ve düşündüklerini açıkça ifade edebilecek nitelikte grup üyelerini ya da öğrencileri içeren bir ortam oluşturmalıdır (Tekerek, 2007). Yaratıcı drama etkinliklerini düzenleyecek olan öğretmenin sözü edilen yaratıcı drama yöntemini uygulamaya dönük uzmanlık becerilerine sahip olması gerekmektedir. Önder (2003) drama etkinliklerinde öğretmenin diğer öğretim durumlarına oranla daha rahat ve esnek davranabilmesinin, çocukları kendileri gibi olabilmeleri yönünden rahatlatabilmesinin, sonuca değil sürece odaklanmasının önemi üzerinde durmaktadır. Öğretmen adaylarının öğretimde kullanacakları çeşitli yöntem ve teknikler hakkında

bilgi sahibi olmalarının yanın da gelecekte derslerinde bu yöntem ve teknikleri uygulamaları için öz yeterliliklerinin yüksek olması gerektiği düşünülmektedir. Öğretmen adaylarının lisans öğrenimleri sırasında öğretmenlerin ise hizmetiçi eğitim süreçlerinde hem dramayı planlama hem de uygulama açısından bol miktarda pratik yapma olanağına sahip olmalıdır. Çocuklarla drama uygulayan öğretmenin, tekniğin gerektirdiği davranışlara sahip olması gerekmektedir. Bu durum özellikle dramanın eğitim amaçlarına ulaşması için oldukça önemlidir. Bu nedenle eğitici drama öğretmenin aldığı drama eğitimi önem kazanmaktadır (Önder, 2003).

Bu çalışmada öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri fakültelerinden mezun olduklarında, nitelikli yaratıcı drama dersleri verebilmeleri için önemli olan drama yöntemini kullanmaya ilişkin özyeterlik düzeyleri hakkında güvenilir bilgiler elde edilmesinin ve okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının drama yöntemini kullanmaya yönelik özyeterlilik düzeylerine etki eden faktörlerin belirlenmesinin önemli olduğu düşünülmektedir. Ayrıca ülkemiz açısından bakıldığında öğretmen adaylarının yaratıcı drama yöntemini kullanmasına yönelik özyeterlik düzeyleri ile ilgili olarak yapılmış araştırmaların sayısının yok denecek kadar az olduğu görülmektedir.

1.1 Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, okulöncesi eğitimi öğretmen adaylarının yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik özyeterlik düzeyleri ve bu düzeylerle çeşitli değişkenler (sınıf düzeyi, cinsiyet, ek atölye çalışmalarına katılıp katılmama durumu) arasındaki ilişkileri incelemektir.

Araştırmanın alt problemleri ise şu şekildedir:

1. Okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik özyeterlik düzeyleri nedir?
2. Okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik özyeterlik düzeyleri sınıf düzeyine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?
3. Okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik özyeterlik düzeyleri cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermekte midir?
4. Okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik özyeterlik düzeyleri ek atölye çalışmalarına katılıp katılmama durumuna göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli

Araştırmanın modeli olarak nicel araştırmalardan betimleyici ilişkiyel tarama modeli ve nitel araştırmalardan durum çalışması kullanılmıştır. Araştırmada çoklu yöntemlerin (nicel ve nitel yöntemlerin) kullanımı ile yöntemde çeşitleme sağlanmıştır (Patton, 1990: akt., Büyüköztürk ve diğ., 2009). Karma modelde (zenginleştirilmiş desen) araştırmacı nicel ve nitel verileri aynı zaman dilimi içinde toplar. Daha sonra bu bulgular kullanılarak verilerin birbirini destekleyip desteklemediğine bakar (Fraenkel ve Wallen, 2006: akt., Büyüköztürk ve diğ., 2009). Bu çalışmada ölçek ve görüşme formu öğretmen adaylarına aynı zaman dilimi içerisinde uygulanmıştır. Nicel araştırmalardan ilişkiyel tarama modelleri iki veya daha çok sayıdaki değişken arasında birlikte değişim varlığını ve/veya derecesini belirlemeyi amaçlayan araştırma modelleridir (Karasar, 2004). Durum çalışması ise güncel bir olgunun kendi yaşam çerçevesi içinde çalışılması ve birden fazla kanıt veya veri kaynağının mevcut olduğu durumlarda kullanılabilir. Yani durum çalışması araştırmacının “neden?” ve “nasıl?” sorularına odaklanarak “hedeflenen durumu” derinlemesine ve ayrıntılı olarak irdelemek istediğinde kullanılmaktadır. (Yin, 2003).

2.2. Araştırmanın Örnekleme

Araştırma evreni Dokuz Eylül Üniversitesi, Buca Eğitim Fakültesi, İlköğretim bölümü Okul Öncesi Eğitimi Öğretmenliği lisans programlarına devam eden 350 öğrenciden oluşmaktadır. Araştırmanın örneklemini belirlemek için evreni oluşturan öğrenciler arasından basit tesadüfi örnekleme yöntemi ile seçilen (Karasar, 2004) 2008-2009 öğretim yılında ilgili lisans programına devam eden drama dersi almış 2., 3., 4. sınıftan 200 öğrenciye ulaşılmıştır. Ancak uygulama sonucunda toplanan ölçme araçlarının kontrolü sonucu hatalı ve eksik dolduranların ayıklanması ile 190 öğretmen adayından toplanan veriler geçerli kabul edilmiştir.

Ölçekten elde edilen bilgilerin yanı sıra öğretmen adaylarının yaratıcı drama yöntemini kullanmaya ilişkin özyeterlilikleri hakkında derinlemesine bilgi sahibi olmak için durum çalışması

gerçekleştirilmiştir. Durum çalışmasına katılacak öğretmen adayları aşırı ve aykırı durum örnekleme ile belirlenmiştir. Aşırı ve aykırı durum örnekleme evrenin geniş olması nedeniyle örnekleme açısından sorunlar ortaya çıkabilecek durumlarda aynı iş, uygulama açısından çok iyi ve çok kötü performansa sahip olanların saptanması yoluyla yapılabilir. (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Buna göre örnekleme alınacak öğretmen adayları belirlenirken yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik özyeterlik ölçeği uygulanan 190 öğretmen adayı içinden iki yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik özyeterliği düşük, iki yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik özyeterliği yüksek; toplam dört öğretmen adayı ile görüşmeler gerçekleştirilmiş ve kaydedilmiştir.

2.3. Veri Toplama Aracı

Araştırmada Yaratıcı Dramaya Yöntemini Kullanmaya Yönelik Özyeterlik Ölçeği (Cantürk ve Günhan, 2009) veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Yapılan çözümlenmeye göre geliştirilen 47 maddelik ölçeğin maddelerinin otuz altı maddesi olumlu, on bir maddesi olumsuzdur. Bu maddeler: “Yaratıcı drama yöntemi ile öğrencilerin grup çalışmasına yatkın olmasını sağlayabilirim”, “Yaratıcı drama yöntemini kullanırken bir problemle karşılaşınca ne yapacağımı biliyorum” gibi maddelerden oluşmaktadır. Bu maddeler “hiç katılmam”, “az katılırım”, “orta derecede katılırım”, “çok katılırım”, “tam katılırım” olmak üzere 5 kategoride ölçeklenmiştir. Ölçek maddeleri tek faktör altında toplanmaktadır. Ölçeğin güvenilirliğini ortaya koymak amacıyla yapılan Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı ise .96 olarak bulunmuştur (Cantürk ve Günhan, 2009). Okulöncesi eğitimi öğretmen adaylarına ilişkin kişisel bilgiler ise 4 kapalı uçlu soru ile elde edilmiştir.

Görüşmelere başlamadan önce görüşme sorularını denemek için 2 ön görüşme yapılmıştır. Öğrencilerin, drama ile ilgili doğrudan drama yöntemini kullanmaya ilişkin durumlarını ve yaşantılarını düşünerek cevap verdikleri görülmüştür. Amacına ulaşmadığı, daha genel anlamda ifade edildiği görülen bazı sorular düzeltilmiş, bazı sorular tamamen çıkarılmış ve görüşme formuna yeni sorular eklenmiştir. Görüşmelerden veri elde edebilmek amacıyla öğretmen adayları ile yarı yapılandırılmış bir görüşme formu ile görüşmeler gerçekleştirilmiş ve kaydedilmiştir. Görüşme formunun geliştirilmesi için ilgili alanyazın taraması yapılmıştır. Bu sonuçlar doğrultusunda geliştirilen sorular konu alanı uzmanı iki öğretim elemanına incelettirilerek, onların görüş ve önerileri doğrultusunda son haline getirilmiştir. Görüşme formu 4 açık uçlu sorudan oluşmaktadır. Öğretmen adaylarının görüşlerini almak amacıyla yarı-yapılandırılmış görüşme tekniği ile bireysel görüşmeler yapılmıştır. Bu teknikte, araştırmacı görüşme sorularını önceden hazırlar; görüşme sırasında araştırılan kişilere kısmi esneklik sağlayarak oluşturulan soruların yeniden düzenlenmesine, tartışılmasına izin verilir (Ekiz, 2009).

Nitel araştırmada geçerlik ve güvenilirliğin sağlanması önemlidir ve bunun için bazı önlemler alınması gerekmektedir. (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Bu araştırmanın geçerliğini ve güvenilirliğini artırmak için bu önlemlere bağlı kalınmıştır: a) Araştırmanın iç geçerliğini artırmak için görüşme formu geliştirilirken ilgili alanyazın incelemesi sonucunda konu ile ilgili bir kavramsal bir çerçeve oluşturulmuştur. Ayrıca yapılan içerik analizinde temalar, ilgili kavramlar ve ilgisiz kavramlar belirlenmeye çalışılmıştır. Bu temalar ve temaları oluşturan alt temaların kendi aralarındaki ilişkisi ile her bir temanın diğerleriyle ilişkisi kontrol edilerek bütünlük sağlanmıştır. Katılımcıların görüşlerini herhangi bir endişeye kapılmadan içtenlikle ifade etmeleri sağlanmaya çalışılmıştır. Böylece görüşme sürecinde toplanan verilerin gerçek durumu yansıtması sağlanmıştır; b) Araştırmanın dış geçerliğini artırmak için araştırma süreci ve bu süreçte yapılanlar ayrıntılı bir şekilde açıklanmaya çalışılmıştır. Araştırmanın modeli, örnekleme, veri toplama aracı, veri toplama süreci, verilerin çözümlenmesi ve yorumlanması ayrıntılı bir biçimde tanımlanmıştır; c) Araştırmanın iç güvenilirliğini (tutarlılığını) artırmak için bulguların tamamı yorum yapılmadan doğrudan verilmiştir. Ayrıca görüşmede elde edilen veriler üzerinde araştırmacı kodlamalar yapmış ve görüşme sonuçları araştırmacı tarafından tekrar incelenmiş ve zaman aralığı bırakılarak (20 gün) ikinci kodlama yapılmış ve kodlamalar arasında uyum yüzdesi saptanmıştır; d) Araştırmanın dış güvenilirliğini artırmak için araştırmacı, süreçte yapılanları ayrıntılı bir biçimde tanımlamıştır. Ayrıca elde edilen veriler ve kodlamalar araştırmacı tarafından saklanmaktadır ve araştırmacıların incelemesine açıktır.

2.4. Verilerin Çözümlemesi

Araştırmada betimleyici ilişkisel tarama modelinden elde edilen veriler SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) 11.0 programında istatistiksel tekniklerden ortalama, standart sapma, yüzde, t testi, Mann Whitney U Testi, varyans analizi ve Scheffé testi kullanılarak çözümlenmiştir. Araştırmada elde edilen bulgular analiz edilerek tablolaştırılmıştır. Görüşme sonucunda elde edilen veriler içerik çözümlemesi tekniğiyle çözümlenmiştir. İçerik çözümlemesinde temel amaç, toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve kategorilere ulaşmaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Nitel araştırmada görüşme sonuçlarının çözümlenmesi amacıyla kayıtlar gözden geçirilerek öğretmen adaylarının sorulara verdikleri yanıtlar araştırmacı tarafından kodlanmıştır. Güvenirlik için araştırmacı tarafından yapılan kodlamalar üzerinde Güvenirlik= Görüş Birliği/ Görüş Birliği + Görüş Ayrılığı X 100 formülü uygulanmıştır (Miles ve Huberman, 1994). Yapılan kodlamaların güvenirliliğini belirlemek için görüşme sonuçları araştırmacı tarafından tekrar incelenmiş ve zaman aralığı bırakılarak (20 gün) ikinci kodlama yapılmış ve kodlamalar arasında uyum yüzdesi % 89 olarak hesaplanmıştır. Uyum yüzdesinin % 70 veya daha üstü olması yeterli görüldüğünden veri analizi açısından güvenirlilik sağlanmıştır (Sencan, 2005). Katılımcıların verdikleri yanıtlar maddeler halinde yazılmış, benzer ifadeler birleştirilmiş ve çözümleme sonuçları tablolaştırılmıştır.

3. BULGULAR

Bu bölümde araştırmaya ait betimsel istatistikler ve dağılımlar ile araştırmacının alt problemleri doğrultusunda toplanan verilerle elde edilen bulgulara yer verilmiştir.

Yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik özyeterlik düzeyine etki eden faktörlere göre öğrencilerin dağılımları Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Yaratıcı Drama Yöntemini Kullanmaya Yönelik Özyeterlik Düzeyine Etki Eden Faktörlere Ait Dağılımlar

Değişken	Grup	n	%
Cinsiyet	Kız	172	90,5
	Erkek	18	9,5
	Toplam	190	100
Sınıf Düzeyi	2.Sınıf	71	37,4
	3.Sınıf	87	45,8
	4.Sınıf	32	16,8
	Toplam	190	100
Ek Atölye Çalışması Alıp-Almama Durumu (kız meslek lisesinde drama dersi almış olma ya da en az 48 saatlik özel atölyelere katılmış olma)	Almış	33	17,4
	Almamış	157	82,6
	Toplam	190	100

Öğrencilerin sınıf düzeyine göre yaratıcı drama ek atölye çalışmaları alıp almama durumlarına ait betimsel istatistikler ve dağılımlar Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Öğrencilerin Sınıf Düzeyine Göre Yaratıcı Drama Ek Atölye Çalışmaları Alıp-Almama Durumlarına Ait Betimsel İstatistikler ve Dağılımlar

Ek Atölye Çalışması Alıp-Almama Durumu	Sınıf Düzeyi	n	%
Ek Atölye Çalışması Almış	2.Sınıf	21	63.6
	3.Sınıf	12	36.4
	4.Sınıf	0	0
	Toplam	33	100
Ek Atölye Çalışması Almamış	2.Sınıf	50	31.8
	3.Sınıf	87	45.8
	4.Sınıf	32	20.4
	Toplam	157	100

Tablo 2’deki sonuçlara göre genel olarak öğrencilerin ek atölye çalışmalarına katılmamış oldukları görülmektedir. Ek atölye çalışmasına katılan gruplar içinde 2. sınıf öğrencilerinin sayısının en fazla olduğu saptanmıştır.

Öğretmen adaylarının yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik özyeterlik aritmetik ortalama, standart sapma, maksimum ve minimum puanlarına ilişkin sonuçlar Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3. Öğretmen Adaylarının Yaratıcı Drama Yöntemini Kullanmaya Yönelik Özyeterlik Aritmetik Ortalama, Standart Sapma, Maksimum ve Minimum Puanları

	n	O	SS	Maksimum	Minimum
Özyeterlik Düzeyleri	190	194.06	23,77	233	130

Tablo 3 incelendiğinde yapılan betimsel analizler sonucunda okulöncesi eğitimi öğretmen adaylarının yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik özyeterlik puanlarının ortalamasının 194.06 olduğu görülmektedir. Özyeterlik düzeyleri açısından en yüksek puanın 233, en düşük puanın ise 130 olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Ölçekte 47 madde olduğu için alınabilecek en düşük 47 en yüksek 235 puan göz önüne alındığında okulöncesi eğitimi öğretmen adaylarının yaratıcı dramayı kullanmaya yönelik özyeterlik ölçeğinde maddelere verdikleri yanıtların daha çok "Çok Katılım" seçeneğinde toplandığını göstermektedir. Okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının sınıf düzeylerine göre yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik özyeterlik düzeyleri ortalamaları ve Varyans analizi sonuçları Tablo 4'de sunulmuştur.

Tablo 4. Öğretmen Adaylarının Sınıf Düzeylerine Göre Yaratıcı Drama Yöntemini Kullanmaya Yönelik Özyeterlik Düzeyleri Varyans Analizi Sonuçları

Sınıf Düzeyi	n	O	SS	F	P
2. Sınıf	71	201.98	22.33	7.39	.00*
3. Sınıf	87	190.83	24.04		
4. sınıf	32	185.28	21.52		

*Fark Önemli $p < .05$

Tablo 4'deki Varyans analizi sonucunda sınıf düzeyine göre anlamlı farklılığın ($F_{2-187}=2,37$, $p < .05$) olduğu belirlenmiştir. Varyans analizi sonucunda ortaya çıkan farklılığın kaynağını belirlemek amacıyla Scheffé testi uygulanmıştır. Scheffé testi sonucunda 2. sınıflar ile 3. ve 4. sınıflar arasındaki farkın anlamlı olduğu bulgusuna ulaşılmıştır.

Tablo 5'de öğretmen adaylarının cinsiyetlerine göre yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik özyeterlik düzeyleri grup ortalamaları ve t -testi sonuçları verilmiştir.

Okul öncesi eğitimi öğretmenliği lisans programı kız öğrenci ağırlıklıdır. Kız ($n=172$) ve erkek ($n=18$) katılımcılar arasında katılımcı sayısı farklılıkları bulunmaktadır. Bu sebeple de analiz öncesinde normal dağılım varsayımı incelenmiş ve hem kız katılımcılarda (Kolmogorov Smirnov $p=,483$) hem de erkek katılımcılarda (Kolmogorov Smirnov $p=,735$) normal dağılım varsayımının karşılandığı gözlenerek ikili karşılaştırma da parametrik tekniklerde bağımsız örneklem için t -testi analiz kullanılmıştır.

Tablo 5. Öğretmen Adaylarının Cinsiyetlerine Göre Yaratıcı Drama Yöntemini Kullanmaya Yönelik Özyeterlik Düzeyleri Aritmetik Ortalama, Standart Sapma ve t Testi Sonuçları

Cinsiyet	n	O	SS	sd	t	p	Cohen d
Kız	172	195.19	23.30	188	2.03	.04*	.28
Erkek	18	183.33	26.23				

*Fark Önemli $p < .05$

Tablo 5'de yer alan t testi sonuçlarına göre kız öğrenciler ile erkek öğrenciler arasındaki farkın yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik özyeterlik düzeyinde ($p < .05$) önemli olduğu yani, kız öğrencilerin yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik özyeterlik düzeyi ortalamalarının ($O=195.19$) erkek öğrencilerin ortalamasından ($O=183.33$) daha yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 6'da öğretmen adaylarının ek atölye çalışması alıp almama durumlarına göre yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik özyeterlik düzeyleri grup ortalamaları ve Mann Whitney U testi sonuçları verilmiştir.

Okul öncesi eğitimi öğretmenliği öğretmen adayları ek atölye çalışması almamış olanlar ağırlıklıdır. Ek atölye çalışması almış ($n=33$) katılımcılar ile ek atölye çalışması almamış katılımcılar ($n=157$) arasında katılımcı sayısı farklılıkları bulunmaktadır. Bu sebeple de analiz öncesinde normal dağılım varsayımı incelenmiş ve ek atölye çalışması almış katılımcılarda (Kolmogorov Smirnov $p=,039$) normal dağılım varsayımının karşılanmadığı, ek atölye çalışması almamış katılımcılarda ise (Kolmogorov Smirnov $p=,952$) normal dağılım varsayımının karşılandığı gözlenerek ikili

karşılaştırma da parametrik olmayan tekniklerde bağımsız örneklem için Mann Whitney U analizi kullanılmıştır.

Tablo 6. Öğrencilerin Ek Atölye Çalışması Alıp-Almama Durumuna Göre Yaratıcı Drama Yöntemini Kullanmaya Yönelik Özyeterlik Düzeyleri Mann Whitney U Testi Sonuçları

Ek Atölye Çalışması Alıp- Almama Durumu	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Ek Atölye Çalışması Almış	33	163.55	5397.00	345.00	.00*
Ek Atölye Çalışması Almamış	157	81.20	12748.00		

*Fark Önemli $p < .05$

Tablo 6 'da yer alan Mann Whitney U analizi sonuçlarına göre ek atölye çalışması almış öğrenciler ile ek atölye çalışması almış öğrencilerin yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik özyeterlik düzeyleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur ($U=345.00$, $p < .05$). Sıra ortalamaları dikkate alındığında, ek atölye çalışması almış olan öğretmen adaylarının, ek atölye çalışması almamış olanlara göre özyeterlik düzeylerinin daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgu ek atölye çalışması almış olmanın öğretmen adaylarının drama yöntemini kullanmaya yönelik özyeterlik düzeylerini artırmada etkili olduğunu göstermektedir.

Araştırmada yarı yapılandırılmış görüşme tekniği ile sorulan açık uçlu sorularına verilen yanıtlar doğrultusunda yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik özyeterlik düzeyleri yüksek ve düşük öğretmen adaylarının yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik özyeterlik düzeylerine ilişkin görüşlerinin planlama ve uygulama ana temaları altında toplandığı belirlenmiştir. Belirlenen planlama ve uygulama ana temalarının alt temaları yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik özyeterlik düzeyi yüksek ve düşük öğrencilere göre farklılıklar gösterdiği saptanmıştır. Görüşlerin analizine göre okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik özyeterlik görüşleri aşağıdaki başlıklar altında toplanmıştır:

- *Yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik özyeterlik düzeyi yüksek okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının yaratıcı drama etkinliklerini planlamaya ilişkin görüşleri;* drama planları ısınma, rahatlama, asıl çalışma aşamalarını içerir, planın bütün aşamalarının birbiri ile bağlantılı olur, yaratıcı planlar oluşturulur, drama uygulanacak grubun yaş düzeyi önemlidir, amaçlara uygun bir plan içeriği oluşturulur, aşamalara ayrılacak süre belirlenir, konu ve kazandırılacak kavramlar belirlenir, materyal ve araç-gereç hazırlığı tamamlanır, esnek bir plan oluşturulur şeklinde belirtilmiştir.
- *Yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik özyeterlik düzeyi düşük okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının yaratıcı drama etkinliklerini planlamaya ilişkin görüşleri;* drama planı bütün öğrencileri etkinliğe dahil edecek bir plan olur, eğlenceli bir plan hazırlanır, çocuğun gelişimine katkı sağlamalıdır şeklinde belirtilmiştir.
- *Yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik özyeterlik düzeyi yüksek okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının yaratıcı drama uygulamaya ilişkin görüşleri;* plana uygun bir süreç sağlanır, yönergeler açık ve net verilir, çocuğa rehber olunur, öğrencilerin uygulamalarına müdahalede bulunulmaz, uygulama sürecine bağlı olarak planda esneklik yapılabilir, fiziksel koşullar uygun şekilde düzenlenir, öğrenciler etkinliklere katılım için istekli hale getirilir, drama yöntemini kullanmaya hakim olduğu öğrencilere hissettirilir, grupların çalışmaları gözlemlenir, etkinliklerin sonunda değerlendirme yapılır şeklinde belirtilmiştir.
- *Yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik özyeterlik düzeyi düşük okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının yaratıcı drama etkinliklerini uygulamaya ilişkin görüşleri;* drama etkinliklerine herkesi dahil etmek zordur, etkinlikler sıkıcıdır, öğrencilerin dikkatini toplamak ve etkinlik bulmak zordur, farklı tekniklerin kullanımı güçlükler yaşanır, açık yönergeler vermekte ve farklı etkinlikler bulmakta zorlanılır şeklinde belirtilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının ifade ettikleri bu görüşlere dayalı olarak yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik özyeterlik düzeyleri düşük ve yüksek öğretmen adaylarının arasında drama etkinliğini planlama ve uygulama kaynaklı bilgi ve beceri yargılarında farklılıklar olduğu saptanmıştır.

4. TARTIŞMA VE SONUÇ

Aşağıda araştırmadan elde edilen sonuçlar ve bu sonuçlar doğrultusundaki öneriler maddeler halinde sunulmuştur.

Araştırmanın sonucunda okulöncesi eğitimi öğretmen adaylarının yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik özyeterlik düzeylerinin iyi olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Gürol (2003) araştırmasında öğretmen adaylarının eğitsel dramaya ilişkin yeterlilikleri bilme ve gerekli görme düzeyleri yüksek olduğunu ancak, öğretmenlerin uygulama düzeylerinin bilme ve gerekli görmeye göre daha düşük olduğunu belirlemiştir. Christofi ve Davies (1991) öğretim sitillerini incelediği araştırmasında, öğrencilerin %70'inin dramaya çok hevesli olduğunu, fakat anket yapılan öğretmenlerin %50 sinden fazlasının dramayı öğretimde hiç kullanmadığını bulmuştur. Özellikle ilköğretim II. kademe öğretmenlerinin bu eğitsel metodu hiç kullanmadıklarını belirlemiştir. Kaaland-Wells (1993) araştırmasında sınıf öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemini başarılı kullanmaya ilişkin yüzdelerinin %39 ile % 79 arasında değişim gösterdiğini, öğretmenlerin %72 ile % 91 aralığında drama yöntemi hakkında daha fazla bilgi sahibi olmaya ihtiyaçları olduğunu belirlemiştir. Girgin (1999) okul öncesi öğretmenleri ve okul yöneticilerine ulaşarak, "Türkiye'de Okul Öncesi Kurumlarında Yaratıcı Drama Etkinlikleri" çerçevesinde yaptığı çalışmasında, Ankara'da okul öncesi eğitim kurumlarının bir çoğunda drama derslerinin yer aldığı, ancak özellikle kurum dışından gelen drama öğretmenlerinin drama geçmişleri ve mesleki etkileşimlerinin yetersiz oldukları sonucuna ulaşmıştır. Özdemir, Akkuş Çıkla (2005) ise araştırmalarında sınıf öğretmeni adayları tarafından yaratıcı drama yöntemi kullanılarak hazırlanan ders planlarını analiz etmişlerdir. Bu amaca yönelik olarak, 12 gönüllü kız öğrenci seçilmiştir. Fen ve matematik alanlarına yönelik hazırlanmış olan örnek yaratıcı drama etkinlikleri ve ders planları hazırlamışlardır. Hazırlanan bu planlar yaratıcı drama temelli ders planı değerlendirme ölçütleri göz önüne alınarak değerlendirilmiştir. Ayrıca, yaratıcı dramanın bir yöntem olarak fen ve matematik eğitiminde kullanımına yönelik, öğretmen adaylarının görüşlerini almak için, onlarla görüşmeler yapılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre; hazırlanan ders planlarında her ne kadar bazı eksiklikler olsa da, sınıf öğretmeni adaylarının yaratıcı dramanın aşamalarına ve bileşenlerine uygun ders planları hazırlayabildikleri belirlenmiştir. Bertiz (2005) üniversitelerde öğretmen adaylarının mesleki beceri ve kişiliklerine destek sağlayan yaratıcı drama faaliyetlerine ağırlık verilmesini ve hizmet öncesi eğitimlerinde öğretim yöntemleri konusunda donanımlı hale getirilmeli gerektiğini belirtmektedir. Bu araştırmanın ve diğer araştırmaların sonuçlarına dayalı olarak öğretmen adaylarının yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik özyeterliklerinin hizmet öncesinin yanı sıra hizmette doğrudan uygulama süreçlerine ilişkin yaşantılar geçirdikten sonra incelenmesinin farklı sonuçlar ortaya çıkarabileceği düşünülmektedir.

Bu araştırmada okulöncesi eğitimi öğretmen adaylarının sınıf düzeyine göre yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik özyeterlik düzeylerinin 3. ve 4. sınıflarla karşılaştırıldığında 2. sınıflar lehine anlamlı farklılıklar gösterdiği belirlenmiştir. Bu sonuç üzerinde birbiri ile ilişkili iki nedenin etkili olabileceği düşünülmektedir. Bunlar 2. sınıf öğrencilerinin ek atölye çalışması almış olma durumları ve bu öğrenci grubunun drama dersini lisans programı gereği olarak yeni görmüş olmalarıdır. Bu araştırmanın betimsel istatistikleri incelendiğinde en çok ek atölye çalışması almış olan grubun 2. sınıf öğrencileri olduğu görülmektedir. Ayrıca dramanın 2. sınıfta okutulan bir ders olması nedeniyle derse ilişkin bilgilerinin ve patriklerinin yeni yaşanmışlık düzeyinde olmasının da özyeterlikleri üzerinde etkili olduğu düşünülmektedir. Kaaland-Wells (1993) araştırmalarında sınıf öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemini kullanmaya ilişkin eğitim aldıklarında yaratıcı drama yönteminin etkili bir yöntem olduğuna inandıklarını belirlemiştir. Dolayısıyla sınıf düzeyi üzerinde drama ile ilgili çalışmalar yapmış olmanın önemli bir etki oluşturduğu tespit edilmiştir.

Bu araştırmadan elde edilen bir başka sonuç da okulöncesi eğitimi öğretmen adaylarının cinsiyetlerine göre yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik özyeterlik düzeylerinin kızlar lehine farklılık gösterdiğidir. Kız öğrencilerin özyeterlik düzeyleri erkek öğrencilere göre daha yüksektir. Bertiz (2005) fen öğrencilerinin yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik tutumlarını incelediği deneysel çalışmasında erkek öğrencilerin başlangıçtaki tutum puanlarının düşük çıktığını ve gözlemlerden anlaşıldığı üzere erkek öğrencilerin başlangıçta drama çalışmalarını fazla hareketli olduğundan, beden dilinin kullanılmasını gerektirdiği gerekçeleriyle erkek öğrencilere uygun olmadığı hissine kapıldıklarını belirlemiştir. Kültürel bir etkiyle de grubun dışında kalma, etkinliklere tam olarak

kendilerini verememe gibi bir tablo çizdiklerini vurgulamaktadır. Ancak süreç içerisinde gözle görülür bir değişimin gerçekleştiğini ve erkek öğrencilerin gün geçtikçe dramanın hareketli doğasını kendi enerjik doğalarıyla birleştirdiklerini, özgün ve de sıra dışı birçok güzel oluşum içerisine girdiklerini saptamıştır. Ancak bu araştırmada drama dersi almış bir grup olmasına rağmen erkek öğrencilerin özyeterlik puanları kız öğrencilere göre daha düşük çıkmıştır. Erkek öğretmen adaylarının başlangıçta tutum puanlarının düşük olması da özyeterliklerini olumsuz etkilemiş olabilir. Erkek öğretmen adaylarının gerek kültürel düzeyde gerekse tutum düzeyinde dramaya yönelik engellerini ortadan kaldırmak ve özyeterlik düzeylerini artırmak için daha uzun süreli uygulamalara ihtiyaçları olduğu düşünülmektedir.

Bu araştırmadan elde edilen son sonuç ise okulöncesi eğitimi öğretmen adaylarının ek atölye çalışması alıp-almama durumlarına göre yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik özyeterlik düzeylerinin ek atölye çalışması almış olanlar lehine farklılık gösterdiği'dir. Gürol (2003) okul öncesi öğretmenleri ile okul öncesi öğretmen adaylarının eğitimde dramanın uygulanmasına ilişkin görüşlerini incelediği araştırmasında öğretmenlerin tamamına yakınının drama uygulamasında çeşitli sorunlar yaşadıklarını ve kendilerine verilen hizmetçi eğitimin süresinin çok kısa olduğunu ve sürenin mutlaka arttırılması gerektiğini vurgulamışlardır. Ayrıca öğretmenler çeşitli kitaplarda etkinlikleri anlatan kitaplar bulunduğunu ancak, drama etkinlikleri görmeden uygulamanın zor olduğunu belirtmişlerdir. Öğretmen adayları ise drama dersinin mutlaka programda olması gerektiğini ve en çok fiziki mekan yetersizliğinden sorun yaşadıklarını belirtmişlerdir. Kaaland-Wells (1993) ise araştırmalarında sınıf öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemini kullanmalarında öğretmenlerin kişisel drama geçmişlerinin önemi olduğuna değinmektedir. Ömeroğlu ve Ceylan (2007) ise okul öncesinde drama dersinin okul öncesi eğitimi öğretmenlik programındaki üniversite öğrencilerine katkısını bazı değişkenlere göre incelediği araştırmasında dramayla ilgili seminer kurs ve atölyeye katılma durumuna göre anlamlı farklılık görülmediğini belirlemiştir. Bunun nedeni olarak drama dersi alan öğrencilerin katıldıkları kurs ya da seminer sürelerinin ve içeriğinin birbirinden farklı olmasından bir fark olmamasının doğal olduğunu belirtmişlerdir. Bertiz (2005) ilköğretim okullarındaki yöneticiler ve öğretmenler aktif öğrenci merkezli öğretim yöntemleri konusunda hizmet içi eğitime tabi tutulmasını, çağdaş yaklaşımlar konusunda bilinçlendirilmesini ve yaratıcı drama yönteminin desteklenmesi gerektiğini belirtmektedir. Bu araştırmanın sonuçlarına da dayalı olarak dramayla ilgili pratik yapma süresinin artmasının yöntemi kullanma konusunda kendine güvenli öğretmen adayları yetiştirmenin önemli bir bileşeni olduğu söylenebilir.

Dolayısıyla araştırmaya katılan okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının genel olarak yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik özyeterlik düzeylerinin iyi olduğu ancak alınan ek çalışmaların ve alana ilişkin sürekli pratik yapmanın özyeterlik düzeylerini daha iyi hale getireceği düşünülmektedir.

5. ÖNERİLER

Bu çalışmanın sonuçları da dikkate alınarak şu önerilerde bulunulabilir. Okulöncesi eğitimde bilişsel-dil, sosyal-duygusal ve psikomotor alanda öğrenciye pek çok özellik kazandıran öğrenci merkezli drama yöntemi daha çok benimsenmelidir. Milli Eğitim Bakanlığı bünyesindeki okulların yaratıcı drama yöntemi faaliyetlerine kolaylık sağlayacak her türlü donanım ve materyale sahip olmasını sağlanmalıdır. Üniversitelerde yaratıcı drama yöntemine yönelik ders sayıları arttırılmalı ve bütün alanlara yaygınlaştırma konusunda gerekli çalışmalar yapılmalıdır. Öğretmen adayları yaratıcı dramayla ilgili seminer, kurs ve atölye çalışmaları katılmaları konusunda yönlendirilmelidirler. Eğitim fakültelerinde okul öncesi eğitimi öğretmenliği programında bir yarıyıl olan drama dersinin iki yarıyıllık bir ders olarak düzenlenmelidir. Drama öğretmenin yeterlilikleri hakkında araştırmalara devam edilmelidir. Özellikle hizmet öncesinde ve hizmette cinsiyete yönelik yeterlik araştırmaları yapılmalıdır.

KAYNAKLAR

- Açıkgöz, Ü. N. (2002). *Aktif öğrenme*. İzmir: Eğitim Dünyası Yayınları.
 Açıkgöz, Ü. N. (2003). *Etkili öğrenme ve öğretme*. İzmir: Eğitim Dünyası Yayınları.
 Bandura, A. (1977). Self-efficacy: Toward a unifying theory of behavioral change. *Psychological Review*, 84, 191-215.
 Bertiz, H. (2005). *Fen bilgisi öğretmen adaylarının yaratıcı dramaya yönelik tutumları ve öyküleme çalışmalarına ilişkin görüşleri*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
 Brown, V. (1990). Drama as integral part of the early childhood curriculum. *Design for Arts Education*, 91, 6, 26-33.

- Brody, C.M. and Davidson, N., (1998). *Professional development for cooperative learning: issues and approaches*. Albany, NY: State University of New York Press.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak Kılıç, E., Akgün, Ö., Karadeniz, Ş., Demirel, F. (2009). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem A Akademi.
- Cantürk, C.B. ve Günhan B. (2009). *Yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik özyeterlik ölçeği*. 03.04.2009 tarihinde <http://www.newwsa.com> adresinden alınmıştır.
- Cerniglia, G.E. (2006). *Artistic beginnings: a case study of everyday arts usage in one preschool's classrooms*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Columbia University.
- Chen, R. (1997). *Knowledge, experience, and presperctivies of teachers toward implementing creative drama in taiwanese kindergartens*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Pennsylvania State University.
- Christofi, C., & Davies, M. (1991). Science through drama. *Education in Science*, 141, 28-29.
- Cottrell, J., (1987). *Creative drama In the classroom*. National Textbook Company, Illinois.
- Cresswell, J. W. (2005). *Educational Research: Planning, Conducting, and Evaluating Quantitative and Qualitative Research*. N.J.: Pearson Merrill Prentice Hall.
- Duatepe, A. ve Ubuz, B., (2004) *Drama based instruction and geometry*. The 10th International Congress on Mathematics Education. 04.05.2008 <http://www.icme-10.dk/index> adresinden alınmıştır.
- Freeman. G. D., Sullivan, K., and Fulton, C. R. (2003). Effects of creative drama on self-concept, social skills, and problem behavior. *The Journal of Educational Research*, 96(3) 131-138.
- Genç, N. (2003). Eğitimde yaratıcı dramanın alınlanması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24, 196-205.
- Girgin, T. (1999). *Türkiye'de okul öncesi eğitim kurumlarında yaratıcı drama etkinlikleri. (ankara ili örneği)*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. A.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Güneysu, S. (2002). Eğitimde drama. (Der. Adıgüzel, H.Ö). *Yaratıcı drama*.(ss.127-133) Ankara: Naturel Yayıncılık.
- Gürol, A. (2003). Okul öncesi öğretmenleri ile okul öncesi öğretmen adaylarının eğitimde dramanın uygulanmasına ilişkin görüşleri, *Milli Eğitim Dergisi*, 158, 25-40.
- Kaaland-Wells, C. (1993). *Classroom teachers' perception and use of creative drama*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, University of Washigton.
- Kaf, Ö., (1999). *Hayat bilgisi dersinde bazı sosyal becerilerin kazandırmasında yaratıcı drama yönteminin etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans, Çukurova Üniversitesi, Adana.
- Kara, Y., Çam, F. (2007). Yaratıcı drama yönteminin bazı sosyal becerilerin kazandırılmasına etkisi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32, 145-155.
- Karasar, N. (2004). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- McCaslin, N., (1990). New directions in creative drama, *National Forum*,70, 34-37.
- Miles, M. B. ve Huberman, M. A. (1994). *An expanded sourcebook qualitative data analysis*. London: Sage Publications.
- Moran, T. and Hoy, A.W., (2001). Teacher efficacy: capturing elusive construct. *Teaching and Teacher Education*, 17, 783-805.
- Sæbø, Aud Berggraf. (2009). Challenges and possibilities in Norwegian classroom drama practice. *Ride: The Journal of Applied Theatre and Performance*, Vol. 14, 2, 279-294.
- San, İ. (2002). Eğitimde yaratıcı drama. (Der. Adıgüzel, H.Ö). *Yaratıcı drama* (ss.46-57). Ankara: Naturel Yayıncılık.
- Okvuran, A. (1993). *Yaratıcı drama eğitiminin empatik beceri ve empatik eğilim düzeylerine etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Okvuran, A. (1994). *Çağdaş insan yaratmada yaratıcı drama eğitiminin önemi ve empatik beceri ve empatik eğilim düzeylerine etkisi*. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları.
- Ömeroğlu, E. (1992). *Anaokuluna giden 5-6 yaşındaki çocukların sözel yaratıcılıklarının gelişimine yaratıcı drama eğitiminin etkisi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Ömeroğlu, E ve Ceylan, Ş. (2007). Okul öncesinde drama dersinin üniversite öğrencilerine katkısının bazı değişkenlere göre incelenmesi. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 1, 3-4.
- Önder, A. ve Kamaraj, I. (1998). *Social emotional effects of pedagogical drama in Turkish pre-school children*. OMEP's 22nd World Congress, Copenhagen, Denmark, 140.
- Önder, A. (2003). *Okul öncesi çocukları için yaratıcı drama uygulamaları*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Önder, A. (2007). *Yaşayarak öğrenme için yaratıcı drama*. İstanbul: Epsilon Yayınları.
- Özdemir, P., Akkuş Çıkla, O. (2005). Fen ve matematik derslerinde sınıf öğretmenliği öğretmen adayları tarafından yaratıcı dramanın kullanımı, *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29, 157-166.
- Sencan, H.(2005). *Sosyal ve davranışsal ölçümlerde güvenilirlik ve geçerlilik*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Tekerek, N. (2007). Yaratıcı dramanın özgürlüğü, alışkanlıkların kalıpları ve bir uygulama örneği, *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20, 1, 189-219.
- Türker, S. (2008). *Okul öncesi eğitimi alan beş yaş grubu çocuklara sayı ve işlem kavramlarını kazandırmada drama yönteminin etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu.
- Üstündağ, T. (1997). *Vatandaşlık ve insan hakları eğitimi dersinin öğretiminde yaratıcı dramanın erişkiye ve derse yönelik öğrenci tutumlarına etkisi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2008). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz, T., (2000). *Türkçe öğretiminde yaratıcı drama yöntemi ile diksiyon becerileri kazandırmaya ilişkin bir model önerisi yaklaşımı*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Yin, R. K. (2003). *Case study research. design and methods*. Thousand Oaks, CA.: Sage Publications.

Extended Abstract

“Games” is one of the major concepts when drama is defined. San (2002) also mentions “games” when she explains drama in education. “Most parts of children’s relations with life take place during game playing and visualisation. While growing up, children play and invent several games (p.46). Creative drama is also a form of creative games which include several activities that take place in many games and it is a necessary art and improvisation for humans (Cottrell, 1987; McCaslin, 1990). San (2002) states that drama in education causes students to go over and investigate and review their knowledge from different perspectives and this process becomes a base for reconstruction of their knowledge. Because of these reasons she states that drama must be used in education.

The literature reveals that drama is effective in many different fields and for developing many different characteristics in Turkey and abroad (Brown, 1990; Duatepe ve Ubuz, 2004; Freeman, Sullivan, Fulton, 2003; Kaf, 1999; Kara ve Çam, 2007; Okvuran, 1993; Ömeroğlu, 1992; Önder ve Kamaraj, 1998; Türker, 2008; Üstündağ, 1997; Yılmaz, 2000). The creative drama method is an effective instructional tool for teaching several subjects during the pre-school education period (Chen, 1997). Learning through drama during the pre-school period cause students discover their feelings, imagination, senses, voice, body, and social skills and use them (Saldana, 1985: cited by., Chen, 1997). Especially during the preschool period students start to learn the world through dramatic games and start to establish their cognitive and affective structures. During this stage, dramatic activities inform teachers about their students’ interests, fears and thoughts (Cerniglia, 2006).

Use of drama method in education allow the individual organise his social relations, get to know himself, produce and put his existence forward. Drama is quite important in teaching and education and the objective of using drama as an educational method is to improve affective, cognitive and motor features (Genç, 2003). In order to use creative drama effectively in education, it is important that teachers and prospective teachers have enough knowledge on the drama method. In addition, it is also important that teachers and prospective teachers have high self efficacy on using the creative drama method. Because teachers’ behaviors affect the students’ learning and success (Açıkgöz Ün, 2003; Moran ve Hoy, 2001). Bandura (1977), defined teachers’ self efficacy as their judgement about getting desirable learning outcomes from their students even the students were not motivated enough. Besides, teachers’ belief in themselves is an important factor which affect their perceptions about the learning process and the ways they benefit from their personal experiences (Brody and Davidson, 1998).

In this context, the objective of the present study is to investigate the levels of pre-school prospective teachers’ self efficacy on using the creative drama method and the relationship between several variables (class, gender and whether they participated in additional work-shops on creative drama) and their self efficacy levels. The research employed correlational survey model which falls under the descriptive model and case study which is a qualitative method. The use of both descriptive and qualitative methods provided variety in the use of methods (Patton, 1990: cited by., Büyüköztürk et al, 2009). The participants were 190 second, third and fourth year students who attended Department of Pre-School Education during 2008-2009 and who took the Creative Drama Lesson. The students were given the Self Efficacy Scale regarding the use of creative drama (Cantürk and Günhan, 2009). Out of the 190 students, 4 students who participated in the case study were chosen by the extreme or deviant case sampling method and they were interviewed. 2 students out of four have high self efficacy level and 2 students have low self efficacy level. Their interviews were recorded. The data gathered from the descriptive associational survey model were analysed through SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) 11.0 and the mean, standart deviation, percentage, t test, Mann Whitney U Test, variation analysis and Scheffé test were employed during the analysis. The findings were put into tables. The data gathered from the interviews was analysed through the content analysis method.

The results reveal that students have a good level of self efficacy on using the creative drama method. Depending on the year of study, the pre-school students’ self efficacy levels of using the creative drama method, the results depict meaningful differences in favor of the sophomore students comparing with the third and fourth year students. Another finding of the present research is that there are meaningful differences in students’ self efficacy levels of using the creative drama method in favor

of the girls. The last finding of this research is that there are meaningful differences between the self efficacy levels of those who participated in additional work- shops and those who did not. Depending on the participating prospective teachers' statements, there are differences in judgements on knowledge and skills in terms of planning and implementing the creative drama activities between the students with high and low self efficacy levels.

Considering the results of this research these suggestions can be put forward: The student centered creative drama method which enables students gain various cognitive, language, social-emotional and psycho-motor features should be used more during the pre school period. Schools located under the National Ministry of Education should be equipped with more material and equipment that will facilitate the implication of the creative drama method. The number of courses teaching the creative drama method at universities should be increased and the necessary steps to make the courses more prevalent in all fields should be taken. Prospective teachers should be guided to attend seminars, courses and work-shops on the creative drama method. The curriculum of the Department of Pre-School Education at universities should be redesigned to accomodate the creative drama method as a two-semester course instead of one-semester as it is today. Research on the efficacy of drama teachers should continue to be conducted. Especially research on the efficacy basing gender prior to graduation and post graduation should be conducted.